

NYING

MEDLEMSBREV FÖR GUSTAF SCHRÖDER-SÄLLSKAPET

Kring Gustaf Schröders
NYING

I detta nummer:

Skylt nummer 14 sitter på Bondgården

I samband med årsmötet i Dalarna sattes skylt nummer 14 upp på Bondgården i Älvdalen. Bondgården var Gustafs bostad under tre år i slutet på 1870-talet. Sidan 3

Gustaf trängdes med Selma

Så äntligen möttes de två; Gustaf Schröder och Selma Lagerlöf. Två samtida debutanter i 1800-talets slut. Fast det blev en minnenas förening på Kulturveckan i Sunne. Se sidan 2!

Trängslets torrlagda fors

På 1800-talet var forsarna i Trängslet respektingivande och nästan omöjliga att flotta virke i. Därför var det en utmaning för Gustaf Schröder att lösa flottningsproblemet. Läs sidan 4-5.

Gustaf och Selma Lagerlöf på samma ställe!

Gustaf och Selma Lagerlöf debuterade nästan samtidigt i slutet på 1800-talet

Selma hade skrivit berättelsen om charmören och kvinnokarlen Gösta Berling.

En berättelse om bruksanda, sällskapsliv men också om livet på bruken runt Lövens långa sjö.

Gustaf Schröder hade också levt ett liv på bruken i Värmland och sett dem på nära håll. Han hade deltagit i det hårda livet, som mestadels bestod av hårt arbete 12 timmar om dygnet.

Glamoren och romantiken var inte så framträdande i hans upplevelser av bruken, som de författarkollegan Selma upplevde. Eller rättare sagt skapade av en rad levande förebilder.

Vem som gav den rätta bilden av brukslivet i 1800-talets Värmland kan väl diskuteras, men Selmas version gick hem i stugorna och hennes böcker

sålde som smör. Men Gustafs litet mer realistiska skildring

fann också sina läsare och hans böcker sålde också som smör.

Men det kanske berodde på vildmarksromantiken, livet i skogen, bland björnar, älgar och annat villebråd.

Fortsättningen vet vi: Selma

fick Nobelpriset, för sitt författarskap och hon har för alltid varit inskriven i de fina salongerna hos kultureliten.

Gustafs författarskap har aldrig riktigt gått hem i fin-kulturens rum, men han har haft sina trogna läsare.

Men så i somras kan vi säga att Gustaf och Selma möttes. Det var på Kulturveckan i Sunne, som Gustaf fick en plats och kunde göra sin stämman hörd.

Ja, inte bokstavligt, men genom vår medlem Ove Köhler.

Ove höll ett mycket omtyckt framträdande på Sundsbergs gård under rubriken; **Vildmarksliv och kultur med Gustaf Schröder.**

Han berättade om Gustafs arbete som brukskulturens, finnkulturens och vildmarkens skildrare.

Jag vill påstå att det var en och annan i publiken som gjorde en överraskande upptäckt och hittade en ny författare.

Sällskapet sålde en hel del böcker och lyckades även locka några nya medlemmar.

Det blev med andra ord ett lyckat möte.

Slutligen har vi som Svanligt en liten vädjan om att de som ännu inte betalt sin medlemsavgift gör det snarast.

Vi behöver pengarna för att kunna arbeta vidare med vårt uppdrag för att göra Gustaf känd och sprida hans böcker.

Att höstmörkret börjar krypa närmare behöver inte vara negativt. Välj ut en bok och låt tankarna leva fritt – varför inte i Gustafs värld?

Trevlig höst önskar sekreteraren.

Nying Gustaf Lagerlöf

NYING är medlemsbrev för Gustaf Schröder-Sällskapet

Utgivare: Sällskapets sekreterare
Per-Olof Lönnroth,
Tel. 0571-341 20 Fax: 0571-341 71.
Ordförande: Lars Mebius
Tel. 0570-502 20
Kassör: Alf Davidsson
Tel. 0573-770067

Postadress: Box 133, 671 23 ARVIKA
Gustaf Schröder-Sällskapets postgirokonto:
464 56 93 - 5.
E-post: sallskapet@gustafschroder.se
Tryck: One Digitaltryck, Karlstad 2010
ISSN 1102-8238
Produktion: POEM Förlag, Arvika

Skylt nummer 14 sitter på Bondgården i Älvdalen

Bondgården i Älvdalen är en imponerande byggnad som dominerar stadsbilden än idag. Åtminstone för de som kommer från Morahället.

Hit kom Gustaf Schröder 1877 för att nyttja detta som ny tjänstebostad när han fick nya arbetsuppgifter. Bland annat skulle han planera drivningar i Älvdalsskogarna, men framförallt handlade det också om flottningen i Österdalälven, där den beryktade Trängsletforsen skulle tämjäs.

I samband med årsmötet sattes skylt nummer 14 upp på Bondgården, för att påminna kommande generationer om

den historia som finns i den här byggnaden.

Idag används bondgården av Älvdalens kommun.

På försommaren 1877 flyttade Gustaf hit till Bondgården i Älvdalen, eftersom han fått andra arbetsuppgifter. Stora bilden ovan, som byggnaden ser ut idag.

Skylten blev bra konstaterade ordföranden Lars Mebius och vår värd på stället, styrelseledamoten Jonas Jonsson tyckte att detta höjde hela byggnadens status. Bilden t.v.

Årsmötet i Älvdalen och besöket vid Trängslet

Årsmötet 2010 hölls i Älvdalen den 6 juni och vi gynnades av ett strålande vackert väder, men regnskurarna hotade på avstånd. Uppslutningen till detta årsmöte blev inte den förväntade, men de som kom fick vara med om en spännande dag i Gustafs anda.

Lunchen och årsmötesförhandlingarna avklarades på Älvdalens hotell, mitt i Älvdalen. Efteråt gjorde vi en utflykt till Bondgården, som ligger intill stora genomfarten vid den södra infarten.

Byggnaden är stor och imponerande och ingen kan missa den. Sannolikt är det dock få som vet vilken historia som denna byggnad ruvar på.

Nu har Gustaf Schröder-Sällskapet satt upp en skylt, nr 14, som talar om att Gustaf Schröder minsann bodde här tre år under slutet av 1800-talet. På så vis kommer den här gårdens historia att väcka en och annan besökare i framtiden. (Läs mer på sidan 3.)

Efter skyltuppsättning-
En åkte en karavan med bilar några mil nordväst ut mot Idre och främst

Forsen i Trängslet var fruktad på flottningens tid. Men nu är fåran torrlagd.

målet för eftermiddagen dammen i Trängslet. Här mötte oss den mycket kunniga guiden Marit Norin, som minsann kunde dammens 50-åriga historia.

Efter en intresserad genomgång och frågestund vid informationstavlan fick deltagarna åka över dammen till det norra landfästet. Vi stannade till mitt på dammen och såg den storslagna forsfåran som Gustaf kämpade emot när han skulle lösa flottningens problem i denna besvärliga fors.

Ingen i sällskapet tvivlade på vilka enorma timmerbrötar som kunde uppstå i denna trånga forsfåra mellan de höga bergssidorna.

Forsen idag består mest av en uttorkad flodfåra, eftersom vattnet först samlas i den stora Trängsletdammen och sedan leds genom kraftverkets stora turbiner och kommer ut i en helt ny

fåra några kilometer längre ner. Dagen avslutades med kaffe i en av de jättestora matsalarna som finns här i militärens stora anläggning, som också rymmer ett hotell.

Trängslets kraftstation är en imponerande anläggning med en stor damm och fallhöjd. Guiden Marit Norin (nedan) gav oss en initierad genomgång av hela anläggningen.

Årsmötesprotokoll från Älvdalen 6 juni 2010

PROTOKOLL fört vid årsmöte med Gustaf Schröder-Sällskapet, på Hotell Älvdalen i Dalarna söndagen den 6 juni 2010.

Närvarande: ett drygt 20-tal medlemmar.

=====

§ 1.

Mötet öppnades av Sällskapets ordförande Lars Mebius, som gladdes över att så många kommit denna vackra junidag – när hela Sverige flaggar för vår Gustaf.

§ 1 b.

Ingemar Gustafsson inledde mötet genom att prata om skogen och avverkningar genom århundraden, som hade flera beröringspunkter med Gustaf Schröder. Gustaf bodde flera år i Älvdalen, där han skötte avverkningsupdrag på 1800-talet.

Men Ingemar Gustafssons teori var att det är bränderna som styr den svenska skogens utveckling. Mellan åren 1480-1833 har det i genomsnitt brunnit skog vart 30:e år. Det är med andra ord skogsbränderna som format vår skog under mer än 400 år.

§ 2.

Att leda dagens årsmötesförhandling valdes sittande ordförande, Lars Mebius och som sekreterare valdes Per-Olof Lönnroth.

§ 3.

Att jämte ordföranden justera dagens protokoll valdes Gunno Lundquist, Arvika och Olle Henriksson, Eda.

§ 4.

Dagordningen presenterades

och godkändes.

§ 5.

Styrelsens verksamhetsberättelse presenterades och lades med godkännande till handlingarna.

§ 6.

Kassaförvaltarens rapport presenterades och den visade ett minskat resultat senaste året.

§ 7.

Revisorernas berättelse presenterades och de hade inga anmärkningar varför den ekonomiska förvaltningen godkändes av årsmötet.

§ 8.

Årsmötet beslöt enhälligt att bevilja styrelsen och kassaförvaltaren ansvarsfrihet för verksamhetsåret.

§ 9.

Styrelseval:

I tur att avgå ur styrelsen var Lars Mebius, Edane, Jonas Jonsson, Mora, Gunno Lundquist, Arvika och Per-Olof Lönnroth, Arvika. Samtliga omvaldes på en tid av två år.

Olle Henriksson, Charlottenberg, Alf Davidsson, Årjäng och Göran Bergman, Malung har ytterligare ett år kvar på sina mandat i styrelsen.

§ 10.

Till styrelsesuppleant omvaldes Birgitta Mebius, Edane och Ingemar Gustafsson, Orsa.

§ 11.

Till sällskapets ordförande omvaldes Lars Mebius på ett år.

§ 12.

Till föreningens revisorer omvaldes Bo Nilsson, Årjäng och Lennart Berglund, Töcksfors. Till revisorsuppleant omvaldes Paul Johansson, Årjäng.

§ 13.

Valberedningen omvaldes med Thorbjörn Johansson, Koppom, sammankallande och Lars Karlsson, Orsa.

§ 14.

Medlemsavgift 2011:

Styrelsen föreslog att medlemsavgiften 2011 bör höjas med 25 kronor till 250 kronor. Orsaken var höjda portokostnader och tryckkostnader för årsboken. Årsmötet beslöt enligt förslaget om en höjning till 250 kronor i årsavgift. Familjemedlem (utan årsbok) betalar oförändrat 50 kronor.

§ 15.

Årsboken 2011:

Styrelsen föreslår att Från poj- och gubbåren blir årsbok 2011. Årsmötet beslöt i enlighet med styrelsens förslag.

§ 16.

Årsmötet 2011:

Platsen för nästa årsmöte blir Värmland och eventuellt Kvarntorps herrgård, utanför Forshaga där Gustaf arbetade en tid. Styrelsen skall jobba vidare på detta.

§ 17.

Övriga frågor:

Schröderskyltarna:

Förslag på platser för en Schröder-skylt strömmar in och till årsmötet hade styrelsen tagit fram en skylt: Skylt nummer 14, som skulle sättas upp i samband

med dagens besök vid Bondgården i Älvdalen, där Gustaf bott.

Kultureveckan i Sunne:

Ordföranden informerade om att Sällskapet skulle delta i Kultureveckan i Sunne i början av augusti. Vi kommer att ha en liten programpunkt där Gustaf Schröder skall presenteras.

Bokmässan i Karlstad skall vi också delta på även denna höst. Det sker 26-27 november.

Inför Arvikas 100-årsjubileum nästa år har vi också planer att göra en särskild aktivitet där vi skall lyfta fram författaren Gustaf Schröder i en utställning som skall pågå under flera veckor.

§ 17.

Avslutning:

Mötet avslutades med att ordföranden tackade för att ännu en gång blivit vald som Sällskapets

ordförande och hoppades att vi skulle få ett framgångsrikt år, varpå han avslutade årsmötet.

Sekreterarens anmärkning:

Efter årsmötet och lunchen på Hotell Älvdalen åkte vi till Bondgården i samhället där vi satte upp Schröderskylten vid stora ingången. Därefter fortsatte en bilkaravan nordväst ut mot Trängslet, där mötte oss den mycket kunniga guiden **Marit Norin**, som minsann kunde dammens 50-åriga historia.

Efter en intressant genomgång och frågestund vid informationstavlan fick deltagarna åka över dammen till det norra landfästet. Vi stannade till mitt på dammen och såg den storslagna forsfåran som Gustaf kämpade emot när han skulle lösa flottningens problem i denna besvärliga fors.

Ingen i sällskapet tvivlade på

vilka enorma timmerbrötar som kunde uppstå i denna trånga forsfåra mellan de höga bergssidorna.

Dagen avslutades med kaffe i en av de jättestora matsalarna som finns här i militärens stora anläggning.

Vid protokollet

Per-Olof Lönnroth

Sekreterare

Justeras:

Lars Mebius, mötesordf.

Gunno Lundquist, Olle Henriks-
son, justeringsmän.

BÖRSEN

För Dig som vill köpa eller sälja böcker eller annat som hör samman med vårt intresse kring Gustaf Schröder.

KÖPES

Patronaskar och gammal hagelammunition av Nobel, Normal, Gyttorp, Scania och Rud.Unné samt jakttabeller från Gyttorp, Normal, Sv. Jägareförbundet, Jaktjournalen och Jaktmarker & Fiskevatten.

Tel. 076-8503535, 0413-72151, e-post erik.svensson2@tele2.se

Några av årsmötesdeltagarna samlade på gården utanför Bondgården i Älvdalen.

Avsändare:
Gustaf Schröder-Sällskapet
Box 133
671 23 ARVIKA

N
B

Gustaf Schröder-Sällskapet
Litteraturpris 2008
tilldelas

Vem får priset 2011?

Styrelsen vill gärna få in tips på lämpliga kandidater till mottagare av Gustaf Schröder-Sällskapets Litteraturpris 2011.

Känner du någon kulturarbetare som borde uppmärksammas – tipsa oss!

Köp fem böcker för 400 kronor!

Passa på att fylla på med Gustaf Schröderböcker hemma i bokhyllan. Eller varför inte köpa in några böcker som du kan ge bort i present.

För att ge plats i vårt boklager kommer de böcker vi har mest av att säljas ut i paket om fem böcker till priset av fyra.

Normalt är medlemspriset för böckerna 100 kronor styck, men köper du fem stycken på ett bräde betalar du bara för fyra. En bok på köpet!

Längst nere i rutan ser du vilka böcker som finns.

Var sätter vi Schröder-skylden?

Kom med förslag på lämpliga platser som borde märkas ut med en Schröderskylt.

Enligt årsmötets beslut skall det vara något speciellt med platsen som sammanknipas med Gustaf.

Skicka in förslaget till styrelsen och ange även vem som är villig att betala för skylden; det vill säga bli sponsor. Vi anger detta på skylden. Kostnaden är cirka 500 kronor.

Vår adress hittar du högst upp på sidan.

Schröder-Shoppen

Här kan Du köpa medlemsprylar och komplettera Dina årsböcker. Allt till låga medlemspriser. Skriv beställningen på ett inbetalningskort räkna ihop summan och betala i förskott.

Du kan köpa våra tidigare årsböcker till medlemspris; 100 kronor styck. Dock är **Vildmarksliv** (utk. 1991) och **Örjan Kajland** (1992), utgångna. *Tänk bara på att porto tillkommer: 55 kronor för 1-2 böcker och 110 kronor för 3-4 böcker.*

En timmermärkares minnen (1994), **Gamla minnen** (1995), **Med hund och bössa** (1996), **Tjugo år i Dalarna** (1997) och **Pavo Makkran** (1998), **Finntorpet i Västerskogen** (1999), **Pekka Huskoinen** (2000), **En bruksbokhållares minnen** (2001), **Från brukskontor och timmerskog** (2003). **Den gamle fogdeskrivaren**

(2004). **Ur fjällfolkets liv** (2005). **Minnen från skogarna** (2006). **Mina jaktkamrater** (2007). **Från skilda marker** (2008). **Svenska Jakten** (2009).

Jubileumsskriften, 50 kr. inkl porto.

Mansbilden hos Gustaf, uppsats, 100 kr inkl porto.

Vykort av Gustaf Schröder kostar 5:- st.

Medlemsmärken: Tygmärken kostar 25 kr. **Metallmärken** 30 kr.

Ändra adress!

Om Du flyttar eller om posten ändrat Din adress är det viktigt att **Du meddelar oss den nya adressen snarast möjligt.**

Nästa nummer

utkommer i december 2010. Annonser till Börsen eller övrigt material skall var sekreteraren tillhanda senast 1 november. Har du tips på vad Nying skall innehålla, skriv gärna en rad!